

timo. Pas mus dalykai daug persikeitė, pasidėkavojant kn. Varnagiriui ir Jonui Montvilai. Kaip atvažiavo kn. Varnagiris, apszvietimas pradėjo daug pirmyn eiti. Žmonių susipratimas vis eina pirmyn, bet prie gerų agitatorių daug sparčiau pasikeltu. Kn. V. sutaisė czionai kooperatyviszka duonos keptuvę, suvedė visus į kruvą kad nepairtu užmanytas daiktas ir dabar neprivalome žydams brangiai mokėti už duoną. Prie to da buvo draugystė skaitymo, kur pasidalindami tarp savęs skaitė knygas, mokėdami po du penu ant mėnesio. Knygos budavo dalinamos visokios įtalpos, o kaip kada surinkdavo lietuvius į mokslainę, ir szį tą papasakodavo isz lietuvių istorijos, arba ir teip ką nors. Tai vis-gi buvo žingsnis pirmyn, prie tautiszko susipratimo. Iszkelia-vus kunigui V. isz Skotijos, rinkikai pinigų pasipylė kaip isz maiszo: rinko paprasti airiai, rinko ir pats airių kunigas, bet ne tiek kiek kas norėjo duoti, tik kiek padavei, tai visus ir įsidėdavo į kiszenių. Teip vaikas isz Bellshill padavė svarą (\$5,00). Kunigas susivyniojo ir įsidėjo į kiszenių. Vaikas jam iszeinant paklausė, ar jagamastis nei kiek nesugražins. „Tai kiek duosi?“ užklausė ir iszsiėmęs isz kiszeniats 9 szilingus padavė ir iszėjo, pasilaikydamas sau 11 szilingų (\$2,75). Kito-se grinciose panaszių atsitikimų buvo teip-gi gaua daug, jeigu kas padavė 10 szilingų ar 5, tai visi ir nugarmėjo į Dievo kiszenių. Apart kitų, pats kunigas rinko tris kartus: pradzioje gavėnios, ant velykų ir priesz sekminės, o rinko ne tik czionai, bet ir visoje Skotijoj, kur tik buvo lietuviai apsigyvenę. Ant velykinės iszpažinties atvažiavo kunigas lenkas isz Manchester'io, kuris isz pradzių apsiėjo labai szvelniai. Bet kur tau neapsieiti

szvelniai, kad piama vakarą sumetė 20 svarų (\$100,00), o kiek kitais vakarais surinkta, kiek surinko pereidamas per grincias? Antru kartu atvažiavęs, apsiėjo jau kiteip: kas mažai davė, tą iszbarė. Su savim turėjo ir adjutantą, kurį jis vadino klieriku, o kuris iszrodė labai szventu, turėjo ilgą razanczių ir poteriaudavo nei nekrusteldamas. Jis turėjo užsidėjęs stulą per vieną petį, szventino grincias ir žmonės pusėtinai buczyavo rankas klierikui. Kaip jis pats pasakojo, tai jam da reikėjo trijų mėnesių iki įsiszventys į kunigus. Vėliausėjo per lietuvius rinkdamas pinigus, kad galėtų nuvažiuoti į Krokavą, pabaigti seminariją ir, jis pats sakė, surinkęs į 30 svarų (\$150,00). Dabar jis gyvena Mancheste-r'yje ir lenkas kunigas raszė, kad adjutanto visai nepažinęs, kaip tas parvažiavo apsirėdęs, iszrodęs kaip bajoras. Žmonės, kuriė tą klieriką pažysta, pasakoja, kad esąs prastas vyras, lankęs tik kaimo mokyklą ir esąs didelis tinginys, kad prie kokio nors darbo imtiesi.

Kodėl Anglijos lietuviai negauna lietuviszko kunigo? Liverpool'yje yra lietuvių daugiausiai į 800 ir yra airis kunigas gerai lietuviszškai pramokęs, bet kas išz to, kad lietuviystei isz to naudos nėra, nės jis mūsų tautiszko judėjimo nesupranta ir negalima pasitikėti, kad jis tarp lietuvių ką veiktu daugiau, apart atlikimo tikėjimiszkių reikalų. Manchester'yje, kurį, pagal skaitlių, galima skaityti treczia lietuviszka naujokine Anglijoj, pirmiau, rodosi, visi lietuviai krulejo, koliai buvo tenai vienas geras lietuvis, bet jam iszkelia-vus, dabar apie Manchester'io lietuvius nieko negirdėti, nors tenai ir nemažas skaitlius, į 500 ypatų, yra ir kunigas lenkas, mokąs lietuviszškai. Kodėl jokio gaivumo tarp lietuvių neapsireiszkia? Geresnio fakto

neriekia, kad svetimiems nerupi mūsų pasikėlimas ir apszvietimas, tik jų paczių kiszėnius ir mus kerpa, kaip tik įgalėdami. Rodosi mūsų kunigams reikėtu neapleisti tokias vietas ir savo žmones palikti po svetima globa. Tik reikia paminėti Londoną, Skotiją, Liverpoolį, Manchesterį, tai butu didelės lietuviszkos parapijos, kur abelnai iszeitu kiekvienai po 3000 lietuvių ir kad tik kunigijai rupėtu mūsų dvasiszki reikalai ir gerovė, tai szias vietas seniai butu užėmę geri lietuviai kunigai. Jeigu tik szias vietas butu užėmę geri tautiečiai, galiu užtikrinti, kad mes butume užėmę zymią vietą mūsų tautiszkam judėjime, galima sakyti antrą po Amerikai. Nereikėtu skųstiesi, kad Anglijos lietuviai snaudžia ir jokios naudos tautai isz jų nėra, teip gi nei iszleidimą „Vaidelytės“ nebutu reikėję sustabdyti dėl stokos parėmėjų. Dabar mūsų puikioji vilna tenka svetimiems, ne bereikalo jie ir lietuviszškai mokinasi.

Bet vis gi reikalai eina pirmyn, apszvietimas ir tautiszkas susipratimas vis kyla. Kas kart tankiaus girdėti žodis Lietuva, lietuviai; skaitymas lietuviszkių laikraszczių platinasi, knygų pareikalavimas kas kart yra didesnis. Pasidėkavojant J. Montvilai, pernai susitvėrė draugystė „Szviesos“ Glasgo-ve. Szį metą Bellshill ir apie-linkėje susitvėrė skaitymo draugystė. Sąnariai platina knygas ir laikraszczius tarp draugų, draugai-gi toliaus. Nors szios draugystės iki szioliai nieko svarbaus da nonu-veikė, bet su laiku gal sustiprės ir daugiau ką atliks, jei tik jų vedėjams nepritruks energijos. Jeigu pas mus rastusi tautiecių suprantanczių naudą apszvietimo ir vienybės, tai su laiku galėtu iszmėtytas draugystes suvienyti į vieną tautiszką organizaciją su cent-

raliszku komitetu, nės dirbdami pavieniai mažai ką nuveikti galėsime. Ir „T. M. D-ės“ kuopos Amerikojo mažai ką galėtu allikti, kožna dirbama skyriuui. Dabar-gi kaip matome „T. M. D.“ skaito į 1,000 sąnarių ir pinigų apszčiai ir jeigu toji organizacija teip ir toliaus augs, galime pasitikėti kad kas mėnesis galės sąnariams po knygutę suteikti. Reikėtu ir mums Skotijos bei Anglijos lietuviams apie tokius dalykus pasirupinti.

Atsiszaukimas p. Leono Eremino man neiszpasakytą dziaugsmą padarė. Asz tam dalykui pritariu, nės ir pats, kada atlikdams, bandau mus dainų gaidas uzraszinti. Daug mano uzraszity meliodijų liko Lietuvoje, jei jų kas neprazudys. Žiurėsiu, kaip mano gyvenimas pavelys, bet reikės p. Ereminui kiek paaukauti, kad jo iszleidimą dainų paremti.

Su darbais Skotijoj neperblogai ypacz angliakasyklose. Szį metą jau du sykiu pakėlė mokestis: nuo 1 Sausio ant 15% ir nuo 1 Rugpjuczio ant 20%. Mat isz priezastiės karės, anglys pabrango. Darbininkų vienok nestokuoja, net sunku gauti geresnį darbą, teip angliakasyklose prisikimszė.

Londonė pasirodė lietuviszkas laikrasztis „Lietuvos Sargas“, bet matyti, kad su pirmu num. ir gyvastį užbaigė, nės jau du mėnesiai, kaip pirmas num. pasirodė, ir daugiau jau nematyti. Iszleistoju buvo p. K. Pilėnas. Tasai žmogelis pinigėlių meszkerioja visokiais budais, o paskui juokiasi isz žmonių. Ant „Lietuvos Sargo“ surinko jis nuo daugelio žmonių pilną prenumeratą ir kad gėrė tai gėrė paskui. Jis įsibriovė į Londono liet. parapijos komitetą ir viską suvėlė, ir jo tiktai kaltė, kad Londono lietuviai dar neturi savo kunigo.

Dvarakas.

Politiszkos žinios

Amerika. Ateinanti utarininką bus rinkimai Suv. Valstijų prezidento. Pagal išskaidymą elektoriszkų balsų, republikonų partija tiki laimėti, nes skaito savo partijos 284 elektoriszkų balsų. Demokratų partija skaito 112 balsų. Abi partijos turi dar po 25 balsus neisistikimus, kuriuos pridėjus prie demokratų vis toli nesiekia republikoniszky. Republikonai gi, iasi laimėję; jeigu teip nusiduotu, tai isz Suv. Valstijų pasidarys kapitalistiszka — monarkiszka szalis.

Darbininkai vienok netur to nusigast ir visi isz vien balsuoti uz sociajiszką darbo partijos tikieta. Augant darbo partijai, po keliolikai metų bus galima iszrinkti prezidentą ir kitus valdininkus, kurie pildys darbininkų reikalus, o ne kapitalistų. Jei darbininkai nesiduotu apsigauti nuo republikonų ar demokratų, suprastu savo reikalus ir naują, tai isz karto iszrinktu savo partijos visus valdininkus.

Ant Pilipinų vėl pastojo karsztesnė kova. Pilipiniečiai organizuojasi ir narsiaus užpuola ant amerikonų. Susimuszimų buvo keletas, bet be didesnės svarbos. Pilipiniečių užmuszta į 75, amerikonų į 15, bei du kart tiek sužeistų ir 4 pateko į pilipiniečių rankas. Priegtam pilipiniečiai amerikonams atėmė 29 arklus.

Pietinė Aprika. Anglams pietinėje Aprikoje einasi ne teip, kaip jie norėtu; burai iszsiskirstę į mažus pulkelius, kenkia anglams kiek tik galėdami. Gen. Roberts pranesza, kad burai užpuolė miestą Jagersfontein, ir iszliuosavo nuo anglų suimtus burus, pirmiausia neigu anglai spėjo juos nuvėti. Burams gelbėjo miesto gyventojai, už ką Roberts grāsina juos smarkiai nubausti.

Generolas Knox giriasi užpuolęs ant burų pas Kroonstad ir sumuszęs juos. Burai buvo užpuolę ant Fauresmith, ties Jagersfontein, bet turėjo pasitraukti, bet du anglų užmuszė ir 6 sužeidė. Gen. Barton nustumė burus isz jų užimtų vietų, kur jam burai užmuszė 2 ir sužeidė 6 kareivius. Gen. Methuen vėl užėmęs Zerust ir užgrėbęs daugybę vėžimų, kariszkų reikmenų ir kaimines galvijų bei avių. Burai užėmė miestą Jacobsdal į pietus nuo Kimberley, nors anglai gynėsi isz paskutinių, bet turėjo pasiduoti turint 34 užmusztus ir 52 sužeistus. Pas Hoopstad, Oranijai burai užpuolė ant anglų transporto, kurį lydėjo Kapo policijos žandarai. Susimuszime burai užmuszė 7, sužeidė 11, sugavo 15 anglų ir atėmė dvi Maksimo greitai szaujanczias kanuoles. Tik atėjus anglams pagalbai, pasisekė iszgelbėti transportą, bet burai su sugautaisiais ir atimtomis kanuolėmis nuėjo savo keliu. Anglijos laikraszcziiai pranesza, kad burai turi viso kariaunos 15,000 kurios pusė yra Oranijai, o kita pusė Transvaaliuje, isz dalinta į mažus pulkelius po 300 vyrų. Oranijos prezidentas Steyn su kitais žymesneis urėdninkais yra mieste Fouriesburg, kurį jis apszaukęs „Oranijos sostapilė“. Taigi nei mislies nėra pasiduoti Aaglijai, arba liautiesi kariavus, nors Anglija ir apszaukė taisyias respublikas jau savo provincijomis. Kad privilioti burus nustoti kariavus isz pasalų, Anglija pagaršino kad tuos, kurie atiduosę ginklus ir prisieksę buti Anglijos pavaldiniais, ji neiszsiausiant ant tolymų salų, kaip tai buvo dariusi su pirmiausia sugautais ir jie užsibaigus kariai galėję gryžti ant savo ukių. Vargiai Anglija ant tokių pelų privilios burus.

Transvaalijos prezidentas Krueger'is keliauja į Europą,

kad Europos tautų atyda atkreipti arcziaus ant padėjimo pietinės Aprikos ir iszszaukti sanjausmą ir pritarimą burų reikalams. Prancuzijoje yra rengiama ji iszkilmingai priimti, vienok burų pasiuntinys Europoje Dr. Leyds, sako kad tai kelionei nereikia priduoti politiszko svarbumo, nes Kruegeris, kaipo senas žmogus, ketinąs vien apsigyventi per žiemą kur pietinėje Prancuzijoje; nereikia teip gi tikėti žiniai, kad jis ketinąs keliauti į Ameriką, atlankyti McKinley, kaip buvo pagarsinta. Yra žinoma vienok, kad pirm nekurie vadovai yra prižadėję jam, vesti karę nenustojant, kol jis Europoje nepamatysęs, kad jau jokios pagalbos isz niekur nėra.

Rytinė Azija. Vokitijos laikraszcziiai pranesza, kad Maskolija ir Prancuzija sutikusios ant Vokitijos ir Anglijos užmąymo, kuriuodvi sutarusios isz vien laikytis ir pasirupinti, kad visos Kinų szalies priplaukos vandeni, butu atidaros del visų szalių laivų lygiai, ir nedaleisti padalinimo Kinų szalies. Kiek paskutinis nutarimas turės svarbos, nežinia, nes Maskolija visą Mandziuriją turi jau užėmusi ir Kinų ciesačius net meldęs caro ją pasilaikyti savo apiekoje, kad nekiltu isz naujo maisztai.

Europos vieszpatystės galiausiai pripažino Li-Hung-Chang'ą ir kun. Ching'ą už komisorius daryme tarybų. Kada tarybas pradės, nėra žinios o ir negreitai jos regisi prasidės, nes europėjiszka kariauna veržiasi vis tolyn į Kinų szali, kaipo ir kiniečiai vėl pulkuojasi ir žudo netik europiecius kriksczionis, bet ir kiniecius, priėmusius kriksczionystę. Pietinėje Kinų dalyje maisztai tęsesi su didžiu kraujo praliejimu. Hongkong'o gubernatorius pranesza, kad pas Pengkok, Kvaiszin

distrikte, maisztininkai nugalė 2000 sodiečių gyventojų ir visą kaimą sudeginę. Kiniečiai visur taikosi europiecius apiplėszti, kas jiems kartais ir pavyksta. Netoli Cantono ant upės jie užpuolė vieną garlaivį, ant kurio buvo 100 keleivių, nuo kurių visus vertesnius daiktus atėmė ant keliolikos tukstanczių. Abelnai pagal dalykų stovį, Kinuose tvarka negreitai bus įvesta.

Vokietija. Nuo savo urėdo atsisakė Vokietijos koncleris kun. Hohenlohe. Senis budamas ciesačius vietininku, buvo visai paszalintas nuo politikos reikalų ir viską vedė pats ciesačius su užrubežinių reikalų ministeriu von Buelow. Kanclerio vietą užėmė užrubežinių reikalų ministeris von Buelow, o Buelow'o vietą užėmė Freiherr von Richthofen.

Dalis darbu.

Paterson, N. J. Czion yra rengiama kuperatyviszka gelezies liejinyczia, kur patys parbininkai bus savininkais. 1000 darbininkų ketina prie to prisidėti ir parodyti naują sistemą. Tokių liejinyčių ir kitokių pabriky Prancuzijai darbininkai turi daug.

Dawson City, Alaska. Ant pakranczio Goring upės sustraikavo visi aukso kasėjai, reikalaudami didesnių algų.

Minneapolis, Minn. Czion sustraikavo 200 rubsiuvių reikalaudami 10 valandų darbo laiko; o kiek dirbs ilgiaus, kad butu užmokėta už valandas. Tuli darbdaviai pristoję ant darbininkų reikalavimo. Rubsiuiviai uždirba per sanvaitę \$6-10,00.

Berlin, Wis. 22 dieną Spalinio, sudegė czion pirsztinaičių pabrika „Russell Glove Factory“, kur visi darbininkai neteko darbo.

Sandwich, Ill. Lie

jincijos „Sandvich Iron & Steel Co.” pradėjo dirbti ir 400 darbininkų gavo darbą.

Philadelphia, Pa. Crampo laivų dirbtuvė gavo užprasymą nuo Turkijos valdžios padirbti du kanuoliniu laivu. Nuo Meksikos valdžios gavo užprasymą padaryti vieną kanuolinį laivą.

Waverly, N. J. Czion sudėgė chemizka darbavietė ir visi darbininkai likosi be darbo.

Chicago, Ill. Darbininkai prie statymo naujo paczto namo sugryžo prie darbo, nes kontraktieriai pagal darbininkų reikalavimą padarė kontraktus ant 3 metų.

Brushy Mt, Tenn. Crooked Fork Coal Co. susitakė su savo darbininkais, išpildydama jų reikalavimus ir 300 kalnakasių vėl pradėjo dirbti.

Santa Fe, N. Mex. El Paso ir Pecos Valley geležkelio kompanija pradėjo darbą prie naujo geležkelio tarp Rosvel iki El Paso, Texas, ilgume 175 mylių.

Montreal, Kanada. Czion sustraikavo visi darbininkai Valley fields Cotton Mill ir nenorėjo daleisti privežimą anglių į pabirką. Pabrikantas parsikvietė kariuoną.

Pittsburg, Pa. Carnegie Steel Co. gavo užprasymą 6,000 tonų relių dėl geležinkelių, po \$26,00 už toną.

Terre Haute, Ind. Indianos valstijai visų angliakasyklų inžinieriai pareikalavo numazinimo darbo laiko ant 8 valandų.

Jau po straiko!

Visos didėsės angliakasyklų kompanijos pristojo ant straikečių reikalavimo ir pakėlė ant 10% algas, numazino prekę ant parako nuo \$2,75 ant \$1,50, ir tulos mokės algas kas 14 dienų. Mazesnės kompanijos,

kurios neturi savo geležinkelių, tulos dar nepristojo ant darbininkų reikalavimų ir laukia nežin ko. Jų mieriu yra suardyti unija, nes vienur ir kitur pradėjus dirbti, gal atsirast tarp darbininkų nesutikimai, kaip jos protauja, ir tikišis iš to pasinaudoti. Panedėlyje dauguma pradėjo jau dirbti. Bet ten, kur kompanijos neiszpildė darbininkų reikalavimų, ten straikas tęsis tolyn ir pradėjusieji dirbti suszelps anuos, kad priversti ir tais kompanijas išpildyti jų reikalavimus.

Del Tautiszko Knygyno Paryžiuje.

P. Daumantas iš 8 Spalnio psanesza, kad reikia surinkti visus lietuviszkus izleidimus 1900 metų ir porą rankaszczijų dėl prancuziszko Tautiszko Knygyno. Reikia todėl surinkti visas lietuviszkas knygas, atsiszaukimus, albumus ir paveikslus, 1900 metuose izleistus. Iz rankaszczijų užtektu, rankaszcziaziai p. Szerno ir Dr. Szliupo, bet ir tiktai 1900 m.

Izleistojai yra užpraszomi savo izleidimus už 1900 m. prisiųsti „Vienybės” redakcijon, kur paskui viską rurinkus ir suraszius, izsiųsime į Paryžių. P. Mikolainis.

Iz Kinu.

24 Ruggjuczio 1900.

Matydamaš vieną ar kitą kinietį Amerikoje turėjau labai prastą nuomonę apie jų szalį, bet czionai visai ką kitą pamacziau: pylis (miestai) visur izsmurintos da senovėje, laukai graziai izdirbti, visur matyti grazios lygumos, tarytum randediesi kur apie Senapilę. Girių tose vietose, kur mums teko pereiti ar apsistoti, nėra, tik teip dirvos medeliais apsodintos, bet vaisinių medžių mazai matyti. Ant dirvų daugiausiai

augant matyti kukuruzai, soriai, kanapės, arbužai, dynai, ropės, szebelbonai; kvieczių, rugių ir bulvių tai nemacziau. Czion sėja tam tikras žoles, kurios auga į 10 pėdų augszczio, o kurias gyventojai kurui vartoja. Miesteliuose ir kaimuose namai labai prastai statyti, visai senoviszkai. Kur kaime keletas ukininkų gyvena, tai aplinkui siena apmurinta, o daugelyje vietų tai ir pavieniai zemdirbiai apsimuriję vieni sav. Kiek toliaus, kur da europiečių kareivių neisznaikinta viskas, tarytum rojus, paziurėjus ant laukų bei auganczių javų, toks jų grazumas. Bet kur kareiviai perėjo, tai liko tik gryna žemė pradedant nuo Taku tvirtynės pajurėje iki Pekinui per 142 mylias. Javai visur nuganyti, gyvenimai sudęinti, miesteliai ir kaimai kanuolėms sugriauti; kalti ar ne kalti, moters ir vyrai, nuzurdoti. Ypacziai 2, 3 ir 4 Ruggjuczio, Maskolijos ir Japonijos kareiviai daug kinieczių izszudė ir suzeidė. Maskolių po musziui 4 d. Ruggjuczio vieno pulko liko tik 302 sveiki, vienok maskoliai paėmė 15 kanuolių ir daugelį szuvių. Japonija paėmė 32 kinieczių kanuoles. Didziausias muszis buvo 6 d. Ruggjuczio miesteliu Tonkin. mes ejome per laukus kanapėmis ir kukuruzais užsetus, nieko nematydami, o tenai groviai abiem pusėm geležinkelio per 10 mylių buvo pilni kinieczių, kurie ir kanuoles turėjo, ir mus visų laimė, kad jie neturėjo gerų vadovų ir žmonių, kurie su kanuolėmis mokėtu apsieiti. Kaip girdėjome, kinieczių tenai buvę į 100,000, o tarptautiszkos kariuonos 2,000 raitelių, 1,000 artilerijos (su kanuolėmis) ir 12,000 pėstininkų; apart to mes buvome nuvargę ir ejome dėl visoko, tarsi galo jieszkodami. Kiniecziai buvo užėmę geresnę vietą ir galėjo daug kenkti tarptautiszka ka-

riaunai, esancziai pakalnėje, ir musza tęsėsi nuo 26 d. Liepos iki 6 Ruggjuczio kol pasisekė juos izz ty grovių ir pylimų izszvyti ir traukti link Pekino, tada prasidėjo tikra medzioklė. Kiniecziai pakriko po laukus ir slapstėsi javuose ir žolėse; kurį tiktai sugavo, tai nugalaavo. Amerikonai daugybę paleido, bet prancuzai, maskoliai ir japonai to nedarė: moteris ir vaikus jei nenudurė tai nuszovė. Jie teisinosi tuomi, kad kiniecziai paskui izz bado izsmiršę, tai geriau, esą, pirmiaus juos nugaluoti. Viena sugauta moteriszkę užmuszė maskoliszka pulkauninką, po tokiam atsitikimui nei vienam sugautam nebuvo dovanotas gyvas.

12 d. Ruggjuczio einant link Pekino daugelį kinieczių kareivių ir gyventojų izsmuszė, o kurie nespėjo pabėgti, suėmė, bet szitų jau neužmuszė, tik turėjo eiti dirbti ant geležinkelio, arba upėmis traukti laivelius su maistu ir kriszkoms reikmenims arba kelius taisyti. Neziurėjo ar vargszas ar turtinagas, koznas turėjo dirbti ir jeigu nors vienas butu bandęs atsisakyti, tai butu gyvaszcio netekęs. Jeigu sugauna bile kinietį su ginklais tai jau vis galą padaro. Laimė ty kurie turi paliudyjimą nuo misijonierių, kad jie krikszczionys esą.

Pekinas izszrodo vieni griuvėsiai, ypacz jo krautuvės. Kurie namai liko nesugriauti, tai durys ir langai izsmuszta, namuose nieko nėra, viskas izplėszta. Apėmus miestą kareiviai viską plėszė ir vertesnius daiktus atiduodavo savo valdžioms, kurios, pagal vertę plėszimo pinigais atlygindavo savo kareiviams. Daugiausiai plėszė maskoliai, kas po ranka pakliuvo tai jau jų buvo. Czionai tapo daug sidabro rasta, o tas visur buvo skaitomas, kaip pinigai. Amerikonai teipgi turėjo szitą „pasiemę”, bet vyresniejie dagirdę ir izskretę

visus atėmė, ką tik tai katras turėjo. „Jūs — esą — gaunate algą, tai nevale nieko „imti“. Jeigu kurie ir butu norėję ką „imti“, tai mažai vertesnių daiktų buvo. Puikių bažnyčių nėra, o namuose, kur ir yra koks nulipintas dievaitis, tai be aukso ir deimantų. Kas kita buvo „imti“ iš pilipinų bažnyčių altorių. Kartais, kad ir pasitaiko tulam kokį sidabrinį retėžį „paimti“, tai tas kareiviui nelabai tinka, kadan-gi sunku neszioti, o mažai nau-

Pekino vidurinė dalis, arba teip vadinamas baltasis miestas, kur randasi karaliskie rūmai, da nepaimta, nors Maskolijos ir Japonijos generolai buvo viduryje. Maskolijos kariauna turėjo pakaktinai darbo, kol išgriovė duris, o japonai pirmi sulipo per sienas, bet viskas tenai liko nejudinta. Miestas padalintas ant trijų dalių, kurios atskirtos viena nuo kitos didelėmis murinėms sienomis. Pirmutinė siena iš lauko apie visą miestą yra 40 pėdų augszczio ir 25 pėdų pločio, antroji siena mieste yra 20 pėdų augszczio ir 10 pločio; trečioji-gi siena yra 26 pėdų augszczio ir 15 pločio ir ji yra apie vidurinę dalį miesto. Tai gi kiek milijonų dol. ir darbo kvaili kiniečiai pradžudė tik ant szitų murų, o tuom tarpu nei Pekine, nei kituose miestuose jokios dirbtuvės nematyti, visokius iszdribimus turi iš kitų szalių parsigabenti brangiai už juos mokėdami.

Kaip bus toliau, negalima žinoti. Kariaunos kasdien atplusta vis daugiau. Amerikonų teip-gi sulaukėme du pulku daugiau, bet už tai mes gal į Ameriką gryžszime 9 ir 14 pulkai. 9-tam pulke buvo 1,200 kareivių liko sveikų tik-tai 781, 14-tam pulke buvo 1,010, o dabar jau tik-tai 693, kurie szejp teip valkiojasi, bet ir tie patys serga pilvais ar-

sziaus negu Pilipinuose. Apie stovį amerikonų geriausiai numanysite kad pasakysiu, juog nuo Tientsin iki Peninui ėjome 10 dienų, 89 mylias. Naktys szaltos, gulėt reikėjo ant grynos žemės dėlko daugelis nuo tokios kelionės numirė. Ta kelionė buvo labai varginga, valgyt mažai ką turėjome, o gyduolių nei priveizėtojų ligonių teip-gi nebuvo. Po muzio 6 d. Rūgp. kitus sužeistus antrą dieną rasta žolėse. Generolas pranesė į Washingtoną, kad 9 ir 14 pulką reikėtu atgal į Ameriką grąžinti, kadan gi jiedu ilgai Pilipinuose stovėjo, o czionai jau visai parsibaigė. Maitintiesi daugiausiai reikėjo iš kukuruzų miltų keptais prėskucziais, kurių gaudavome po 6 ant dienos ir 3 dėžutes žuvyczių. Kad kartais ir užtikome kur kiauilių ar visztų, tai tankiausiai nebudavo kada pasigaminti mėsos. Jei kur sustojome ir buvo laiko valgj pasigaminti, tai „ėmėm“ kad ir pasnutinę karvę ar visztą nuo kiniečio gražumu nieko neprasnėm, nės tankiausiai patys turėdavome sau maistą „pasijieszkoti“. Karė Pilipinuose man rodėsi baisi, bet ten tik juokai buvo, palyginus su dabartine, kur 6 vieszpattytės, nieko nesigailėdamos viską naikina ir cziudija. Ant didelių plotų neliko jokio triobesio, galvijai, avys ir naminiai paukszcziai suvalgyti, arkliai, mulai ir vežimai paimti prie kariaunos. Apie tai, kad tų daiktų reik gyventojams, nieks nesirupino, niekas nepaisė, kas bus su žmonėmis ir kur paskui dės. Ir dabar Pekine negalima gauti pirkti nei valgių nei gėrymų. Sargyba stovi visur ant miesto sienų ir mieste, ir nuolatos daro visur kratas maisztininkų jieszkodami. 22 d. Rūgp. mes radome 5 mažas kanuoles vienoje krautuvėje, teip-gi ir szaudyklių da vis surandam, kur nors užslėptų. Jieszkoma

teip-gi ir po laukus apielinkėse. Mės teip-gi tankiai leidziamies tolyn iš miesto, kad nors kiek mėsos susigrobt, nės mums mažai daveža, nėsant gerų kelių kur kareiviai yra priversti plėszimu sau maistą pasirupinti. Goležinklį taiso dieną ir naktį, prie kurio dirba 4,000 kiniečių po prieziura maskoliszku inžinierių ir, gal ne užilgo, bus sutaisytas iki Pekinui, tai tada nors maistą greicziaus galės davežti. Kiniecziams moka po 40 kapeikų ant dienos.

Maskolija turi czionais daugiausiai kariaunos, bet ją geriausiai ir užlaiko; palyginant su mumis tai maskoliszkie kareiviai poniszka gyvena. Jie drauge su savimi vežasi ant vežimų peczius ir tuojaus ugnis kuria; varosi drauge kaimines jaucezių arba vežasi vežimus visztų ir žasų viską išplėszę gyventojams, kuomet mes labai tankiai tik su szesziais prėskucziais turėdavome apsieiti. Asz daug sykių gavau nuo maskolių duonos arba ir gerai pavalgyti ir, regisi, tik dėl to per visą laiką drucziau laikiausi už kitus savo sandraugus.

Tarp maskoliszku kareivių daug suėjau lietuvių ir turėdamas punda „Vienybės“ ir „Lietuvos“, daviau jiems skaityti. Tas jiems teip patiko, kad jeigu kas nors ir pinigais butu bėręs, kaip jie skaitė už pylymų gulėdami, tai butų nepaisę. Tuli buvo visai lituviszku laikraszczių nematę. Porą mažesnių lituviszku knygucezių, ką turėjau su savim, teip-gi jiems atidaviau. Jie už tai gerai manę vaiszino, duodami man juodos duonos, „ocziszzenos“ ir machorkės.

Pekine nėra strytkarių nei elektriszku žiburių. Mes dabar stovime dailiame parke, bet turime gulėti ant szlapios žemės po czisų medziais. Viskas butu gerai, kad tik maisto turėtume iki valiai, nes jau per

daug esame nuvarginai, nuo seniai skurstant ant žėstaus ir saulės nekālbant apie skurdą Pilipinuose, bet kalėdas pasitikime szvęsti Amerikoje.

A. Sujeta.

Isz lituviszku dirvu Amerikoje

Lawrence, Mass. Jau keli metai, kaip czionai sutvėrėm lituviszku parapiją po vardu szv. Pranciszkaus, bet aukos skupiai plaukė, neturint gero vadovo. Kun. Gričius iš Bostono, iszgirdęs apie naujai uždėtą parapiją ir iszimtą „charter“į, skunbinosi viską suardyti iszsirinkdamas savą naują komitetą iš savo szalininkų. Žmonės vienok patatė ant savo palaikydami jų iszrinktąjį komitetą iš gerų tautiecių ir viskas ėjosi gerai, teip, kad szią dieną jau turime du lotu nupirkę ir ketiname statyti bažnyčią.

Ant paskutinio parapijos susirinkimo buvo sutarta 20 d. Spalio kelti balių ant naudos parapijos ir, kad geriau papūnigauti, prezidentui buvo paliepta lituviszkuose laikraszcziuose pagarsinti, kad aplinkiniai lietuviai galėtu susirinkti. Diena paskirta baliui artinosi ir mes, nematydami laikraszcziuose jokio pagarsinimo apie tai, užklausėme prezidento, bet tas su nusistebejimu atsakė: „Ogi ar jus „Saulės“ nematote? juk tenai buvo pagarsinta!“

20 d. Spalio buvo balius. Susirinko gerokas skaitlius lietuvių ir lituvaiczių ir puipiai linksminosi, bet prezidentas užsimanė ir czionais szposą iszkirsti. Sustabdė besilinksminanczius ir prabylo: „Mie-li broliai ir seserys! Susivienykim su „paliokais“, pasistatysim iš vien bažnyčią, kur visiems bus užtektinai vietos, nes mes vieno tikėjimo ir dėlto susivieniję dirbkim“ ir tt. Pabaigęs, užkvietė kitą kalbėtoją, visiems zinomą czionai

lenber. M. Norkuną, sziteip perstatydams: „perstatau jums szitą garbų vyrą, jis yra daug matęs ir girdėjęs” ir tada p. Norkunas pradėjo lenkiskai „Braci Polci”, nuo ko pakilo ermyderis ir lietuviai pradėjo szvilpti ir kojomis trypti, kad ir arti prie kalbėtojo stovintieji nieko negirdėjo. Ant baliaus buvo trys lenkės ir kada sumanesni lietuviai ėmė juoktiesi isz lenkiskos kalbos, josios pradėjo pravardžiuoti lietuvius bedieviais, „freetin-keriais” (laisvamaniais) ir tt. Ant rytojaus vėl buvo susirinkimas ir p. Norkunas vėl pradėjo lenkiskai kalbėti, bet jį tuojaus sustabdė. Minėtasis Norkunas buvo fotografu, bet menkai užpelnydams užsi- manė įsiskverbti už prižiūrėtoją darbų, kaip bažnyčia bus statoma. To jam tik ir reiktu!

Broliai, lietuviai isz Lawrence, nusikratykite lenkus, kurių mūsų broliai kitur jau seniai nusikratė. Saugokitės teip-gi susidėjimo su lenkais, nes jie jau gana mus skatiko laimėjo, gana jiems bažnyčių pristatė. Gerai galite žinoti kas per draugai mums lenkai, bet už juos dar aršesni lietuvizki iszgamos. *Pykulis.*

Dutch Island, R. I. Kaip tai linksma girdėti kiekvienam tėvynainiui, kad jau turime lelias dainininkų draugystes, kelias kuperatyviszkas draugystes, teip gi ir paszelpos ar tai tikėjimiszkas, ar ne, bet vis-gi lietuvizkas; turime kliubus „Susiv. L. A.” „T. M. D.” „Motinėle”, „Simano Daukanto Mantą” (toji yra Lietuvoje R.), savo muzikantus, bažnyčias, parapijas ir tt. Szelpiam mokintinius einančius augsztesnius mokslus, suszelpiam ir kankintinius už lietuystę ir nors tame labai mažai atliekame, bet vis gi daugiau kaip nieko. O kas labiausiai pradziugina tautiečio szirdį, tai lietuvizkas

skyrius ant Parados szį metą, apie kurį, kaip girdėti, prancuziszki ir vokiszki laikraszcziai raszė ir pagyrė lietuvius už jų tokį pasirodymą visam svietui, kad lietuviai gyvena nors ir prislėgti sziaurės letena. Skaitome laikraszcziuose, kad Paryžiuje ant etnographiszko kongreso, svieto mokslincziai pakėlė klausymą ir apie lietuvių tautą ko seniaus visai nebudavo girdėti. (Ta padarė kun. J. Žilinskas Red.)

Perskaitę 38 num. „Vienybės” apie vargingą padėjimą mūsų poeto, Andriaus Viztelio, kaip pranesza p. Szlapelis, man net aszaros akyse pasirodė, kad mūsų tautos ir raszliavos keltojas, turi teip vargingai baigti savo gyvenimą, kad jau nei ant tabako netur. Asz, gavęs algą, skubiai prisuncziu nors 50 ct. Vizteliui ant tabako, pasitikėdamas, kad ir kiti geri tautiečiai nepasigailės keletos centų suszelpimui vieno isz pirmutinių tautiszkos szviesos spindulių.

Apart to prisuncziu 50 ct. ant naudos „Lietuvizkos raszliavos fondo”, kuris, tikiu, veikia bus įkūnytas, nės jis mums neatbutinai reikalingas; teipgi 50 ct. ant iszleidimo „Skriaudžiamų tautų reikalauose” laikraszczio, pagal užmanymą Dr. J. Szliupo. Į komitetą prie tojo laikraszczio arba redaktorius asz duodu balsą už Dr. J. Szliupą ir p. Szerną.

Broliai nepraleiskime pro ausis gerų užmanymų, ypatin gai kurie maž daug supranta me savo priderystes. Jei norime rupintiesi apie savo reikalus, tai bandykime juos pinigiszkaip paremti, kiek iszgalėdami, nes sziaudieną tuli kitus ragina, o patys nei su centu neprisidėdami, tai kaip-gi kiti duos, visai nesuprasdami naudingumo szelpti tautiszkus reikalus.

Nepraleiskime ir p. L. Eremino užmanymą, nesuszelpė,

kurie suprantame reikalingumą ir naudingumą ant balsų sutaisyty dainų, taigi pagelbėkime ir jas iszleisti.

V. M. Sabonis.

Windber, Pa. Czion noriu atsiliepti bent su keleta zodžių atsakydams Szv. Autano draugystei isz Nanticoke, Pa., kuri per „Saulę” yra manę užgavusi asabiszka. Asz gyvendamas Nanticoke, Pa. prigulėjau į virszminėtą draugystę (buvau jos viceprezidentu), o pasitaikius kitur apsigyventi norėjau prie jos prigulėti, tuomi labiau, kad asz skaitau savę vienu isz jos uždėtojų ir esmiu daug truso padėjęs sutaisant konstituciją ir atliekant kitus reikalus. Isz czion asz siuncziau mėnesinę rasztininkui draugystės, bet jokio atsakymo negavau, ar pinigai priimti tapo ar ne. Teip-gi negaudavau nei „Tėvynės”; taigi buvau priverstas užklausyti apie tai. Draugystės virszininkas per 82 num. „Saulės” užgauna manę vieszai, kad asz per daug savę augsztinu, kad asz nei 5 ct. nepaaukavęs ant reikalų (nepasakė kokių), kad asz padaręs klaidą iszimant „charter’į” ant kokios ten „Ronke” (negirdėjau tokios vietos) ir tt. Nesuprantu kam yra tas mano augsztinimas, nes kožnas supranta, kad draugystė susidėjo ne isz manęs vieno, bet isz daugelio sarnarių, o kad negaudamas atsakymo, atsiliepiu, tai nėra žeminimas kitų. Kad asz atikau daug draugystės reikalų, su visais raszinėjimais ir zygiais, tai tas yra faktas ir tas man daugiau kasztavo, kaip 5 ct. Teip-gi mano užmanymu buvo prigulėti prie „Susiv. L. A.” „Charter’is” draugystės yra iszimtas ant „Rhone, Pa. 8-th ward of Nanticoke”, teip kaip buvo sutarta.

Szv. Autano dr. sanarys.

Antanas Nagrodskis.

Wm. Penn, Pa. Serezoje, 25 d. Spalnio, buvo czionai prakalbos reikale Susivienyjimo L. A. agitacijos. Kalbėtojai buvo szie: p. Radzevicius, p. Chmieliauckas ir kun. Milukas — visi isz Shenandoah’o.

P. Radzevicius kalbėjo apie sutikimą ir reikalingumą vienybės žmonėms. Nurodė Susiv. seimo trukszmingumą, kur dvi partijos tāsėsi nei du jaučiai; vienas eina ant Girardvillė’s o kitas ant Mahanojaus. Kastro geresnis kelias, negalima zinoti. Vienok reikia rupintis, kad sueiti į vienybę ir isz vien darbuotis. Toliaus nurodė darbininkų (straikierių) mierius, kurie nori iszmesti visus vertelgas isz savo tarpo. (Tik nuo tokių vertelgų darbininkai szalinsis, kurie pasirodė darbininkų prieszais pradžioje straiko).

P. Chmieliauckas kalbėjo vien apie buvusį Susiv. seimą ir praneszė, ką lietuvių neprieteliai norėjo padaryti. Ogi tiejie, nevidonai, norėjo taji mūsų brangiausį skarbę, krikszcionystę, iszmesti isz konstitucijos.

P. Chmieliauckas neteisinaigai apkaltina tuos nevidonus. Ant seimo, tiesa, buvo nuo tully kuopų paduotas užmanymas, bet nei vienas seimo pasiuntinys nepristojo, kad isz konstitucijos iszmesti krikszcionystę. Kam skelbti nebutus daiktus?

Kun. Milukas placziai kalbėjo apie naudą vienybės, nurodydams ant dabartinio straiko, kur darbininkai laikydami vienybėje, susiriszę į uniją pergales skriaudikus ir pagerins savo buvį. Dėlto suprasdami naudą vienybes neturime pasiganėdinti darbininkiszka arba politikiszka vienybe, bet reikia dar neatbutinai turėti ir tautiszka susiriszimą, tai yra, prigulėti prie Susivienyjimo. Nurodė Su,

sivienijimo sanarių kaltes, prilygindamas prie žmogaus, kuris iš neatsargumo paima per daug „kroplių“ (lasų) ir pasigeria, bet ne tankiai teip padaro ir už tai tokio negalima vadinti girtuokliu. Teip ir su tokiais Susiv. sanariais, kurie kartais prasikalsta, negalima jų už tai išmesti iš Susiv. (Czionai reikia suprasti kun. Szedvydį už kėlimą tikėjimiszko fanatizmo ir užgynimą su policija prakalbų). Už tai mes nesiremiam ant sanarių, ben ant konstitucijos tiesų ir negalime Susivienijimo blogu vadinti. (Gaila kad kalbėtojas su šzitais žodžiais užbaigė tautiszka vienybę ir perszoko ant tikėjimo).

Matėme gana gerai kas dėjosi ant seimo su valnamaniais, kurie kryžių pamatę szoko kaip ožiai atbuli, o jeigu da žodį katalikystė išgirdo, kratėsi kaip ans (kas? Red.) szventintu vandeni apszlaktintas. Tai argi mes krikščionys katalikai galim su jeis susitaikinti ir jų išlygas priimti? Atsiminkim kad mus senovės kunigaikštis Vytautas toks galingas buvo, visi Europos vieszpacziai jo rodos klausė, ir savo teisingumu to das-tojo, kad pabėgęs iš kalinio apturėjo tik mažą kunigaikštystę (per ką?); o paskui savo teisingumu apturėjo galingą vieszpatystę! Visame buvo labdaringas, bet niekszus szelmius asztriai korojo; kuris prasikalsdavo jo tiesai, kuogreicziausiai liepdavo ant pirmo medžio pakarti. Jis pažiurėjęs į prasikaltusiusj toks rustus buvo, kad tasai pats bėgo pasikart (!), nes žinojo, kad neiszliks be baudos. Teip ir mes lietuviai esame, ir tas pats teisingumas su mumis. Už tai pasiremdami ant konstitucijos, kuri sako: „kurs stopes į aiszkią kovą prieszais krikščioniszka tikėjimą, tarpe lietuvių, kuriems reikia melle ir vienybės, platintų

nesutikimą, ir tikėjimiszka fanatizmą; toks, darodžius jam jo kalte, per Susiv. seimą, arba bent per sutarimą viso Centr. Komiteto gali buti išbrauktu iš Susiv.“ (Pagal konstituciją turėjo buti išmesti iš Susiv. kun. Szedvydis ir Saurusaitis, nes juodu kėlė tikėjimiszka fanatizmą ir ardė lietuvių vienybę. Kunigai nedaleisdami pakelti ant Seimo tojo klausimo, įmynė į pėdas kun. Szedvydžio ir Saurusaiczio). Taigi tokius ardytojus kuogreicziausiai iš savo tarpo išmest „von!“ ir dar pagal amerikonzka būdą gerą „kick“ į pasturgalį, nes mes dabar amerikona (iš karszcio kalbėtojas užsimiršo kad mes lietuviai). Ir liepiu (ar caras?) jus kuopai, kad tokį patyrę, kuogreicziausiai duotumėt žinią Centr. Susiv. Komitetui, kad mes! galetumėm tą niekszą išmest „von!“

Paziurėkim tas toliaus darosi. Budo dorą valnamaniai stato augszcziaus už Kristaus mokslą. Paziurėkime sziandien į tą Budos mokslą, kurį kiniečiai išpažysta, kaip jis augsztai stovi? Ve, nuėjo keli tukstancziai Europos vaisko (galvažudžių) ir sumuszė keturis szintus milijonų budistų. Iš to galima matyti, keno dora stori augszcziaus? (žudystėje krikščionys stovi daug augszcziaus už budistus. Kun. Miluko teisybė!)

Toliaus paziurėkim į valnamanių Susivienijimo įstatymus, kokias barbarystes jie ten turi suraszę; tikėjimą, bažnycias liepia griauti, o kunigus tai kareiviais nori padaryti. Gerai, tegul jų kunigai, Dembskis ir Szliupas, kaipo vyriausi jų eina ir buna kareiviais. Man rodos visi, o ir asz pats, balsuotumėm, kad juodu priimtu. Bet ne kas per kareiviai jie butu (kalbėtojas teipgi netinka į kareivius, nes per daug „kickų“ gautų), kaip man, keli metai

atgal, vienas geras katalikas išz jus kaimo pasakojo, kaip jis po kalnus medziodamas susitiko einant Szliupą su Dembskiu. Be kalbant pažinęs kad tai Szliupas, pradėjo szaukt, kad jis juos nuszausęs ir tiedu nestojo, bet bėgo, viens išz stroko net persivertė kelis kartus, ir pabėgo. Dėlto juodu netiks į kariumenę.

Vyrai negalime mes tų budistų (kadangi kun. Milukas varo budistiszka propagandą, apie ką iki sziol nebuvo girdėti, tai už kėlimą tikėjimiszko fanatizmo ir platinimą budizmo, pagal konstituciją, turi buti kuogreicziausiai išmestas iš Susivienijimo), su dryžom kelinėms, kaip vienas per seimą išszitarė, palikti prie musų Susivienijimo; kurie kovoja priesz krikščioniszka tikėjimą, turime išmest iš savo tarpo „von!“, ir mes pasiremdami ant tiesų konstitucijos turime pergalėt savo neprietelius, ir jeigu nupultumėm, ir mažas mus burelis liktusi, tai savo teisingumu kaipo Vytautas, su kryžium szventu, kol kraujas gyslose tekės, mes drąsiai stosim į kovą už tautystę ir tikėjimą szventą.

Ant galo kaipo tos kuopos pasiuntinys paaiszkino, koki buvo ant seimo nutarimai ir skatino kuo daugiausiai rasztis prie Susiv. *M. Bridickas.*

New Britain, Conn. Czion tarp lietuvių nėra apszviestėnių tautiečių, apart keletos baigusių pradines mokyklas. Del stokos apszvietėnių, kurie rodytu kelią mažiaus apszviestiems arba ir visai nemokantiems, vietoje prakilnių užsiėmimų, iš kurių turėtu žmogus protiszka ir medegiszka naudą, užsiimama vien girtuokliavimu ir kitokioms peiktinoms niekdarystoms, kas tarpe musų brolių placziai buoja. Lietuvių musų miestelyje bus apie 400 ypatų, karcziamų liet. yra keturios, kurios pusė

tinai užsilaiko, nes lietuviai nesigaili savo centų ant karcziamų palaikymo. Apart karcziamų, kurios praryja visą lietuvių turta, užmokejo lietuviai miesto sudui už prasikaltime pasigėrus \$383,33: Ar tai negražios aukos?

Spalio 1 dieną buvo rinkimai miesto valdininkų. Viens kandidatas norėdams buti išrinktu, atsiszaukė prie lietuvių tykodams balsų. Lietuviszki mekleriai, gavę nuo ano kandidato gerą kyszį, visur savizkius kalbino už aną balsuoti, žadėdami po rinkimų keletą baczkuczių alaus. Na, ir išrinko. Į treczią dieną kandidatas išpildė prizadėjimą ir musų lietuviai gerdami alų garbino gerą naują valdininką, kad juos neužmiršo.

Lietuviszkas politikiszkas kliubas nutarė parsikviesti ant 29 d. Lapkriczio Dr. J. Szliupą laikyti prakalbas. Lietuviai girdėdami gyvą žodį gal pabus iš miego ir pametę niekystas rupinsis apie savo reikalus ir padėjimą.

Toks kliubo užmanimas nepatiko kun Žebriui ir jis, 21 d. Spalio, kad davė tai davė kliubui už tokį pasiryžimą ir išzvadino pirmo laipsnio bedieviais klubo sanarius, o Dr. Szliupą jų karalium ir ardytojų tikėjimo. Kun. Žebrius pasakojo, kad jeigu ne kunigai, tai lietuviszkoji tauta ir kalba jau seniai butu isznykusios. (Neteisybė, kunigai neglobė tautos nei lietuviszkos kalbos, bet naikino ją kaipo pagoniszka. Ir sziandien dar dauguma kunigų teip daro, versdami lietuvius į lenkus, tai burliokus jau. Lietuviszka tautą ir kalbą globė ir globia labai maža dalis kunigų ir tokie yra nuo lenbernių ir burliokbernių kunigų baisiausiai persekiojami. Paveikslan: Žyžmarių lietuviai reikalavo nuo vyskupo Audzevicziaus lietuviszku pamokslų nors kas antrą nedėdienį, tai kunigas

Gimzauckas Bogoslaviszkyje, už 10 mylių, buvo kaltinamas už „subuntavojimą“ lietuvių. Pavienių kunigų gerais darbais negal užsidengti kunigija. *Red.*) Kun. Žebrius dabar kalbina klišo sanarius kad tiejie atsakytu Dr. Szliupui, kad jis neatvažiuotu. Klišo sanariai ir szejp dauguma lietuvių labai geidžia iszgirsti Szliupo prakalbas, o ir jį patį pamatyti. *Bernelis.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Westville, Ill. Spalnio 21 dieną buvo susirinkimas kuopos T. M. D. kur pirmsėdis p. Žibutis aiszkino mierį susirinkimo ir T. M. D. naudingumą ir rinkta nauja vyriausybė.

Pirmsėdžiu likosi, tas pats, A. Žibutis,

Rasztininku J. Raulynaitis, Iszdininku E. Zanievskis.

Iszrinkus kuopos vyriausybę, tapo reakama T. M. D. centraliszka vyriausybė (centr. vyriausybės rinkimai jau užbaigti. *Red.*) Virszininku V. Dauksį isz Gilbertono, sekretorium, tą patį, J. Damijonaitį su alga \$50,00 ant metų. Kasierium A. Olszevskį, knygiu N. Olszinską.

Į literatizšką komitetą: Dr. Szliupa, J. Naujoką ir A. Liaij.

Paskiaus apsvartėm apie organą T. M. D. ir užmanymą Phila. Pa. kuopos, kad organu T. M. D. paimti „Viltį“. Musų kuopą Philados kuopos užmanymą atmetė ir organu skiria vėl „Vienybę“ su padėkavone už pasidarbavimą dėl T. M. D. nuo pradžios iki sziol.

Suteikimą „garbės sanarystės“ kun. Milukui už padovanojimą „Pajautos“, prie kurios T. M. D. turėjo pridėti \$3,00 su centais, musų kuopa nepripažysta.

Toliaus buvo užmanyta, kad T. M. D. organą ir visas isz-

leistas knygeles siųsti į ligonbuczių knygynus, kur lietuviai galėtu pasiskaityti. Taisai užmanymas tapo paliktas apsvartymui ir iszpildymui Centraliszkam Komitetui.

Apie aukas ant paminklo Dr. V. Kudirkos, musų kuopa nutarė, kad geriaus yra aukauti ant iszleidimo jo biografijos ir rasztų, ką galėtu skaityti koznas vienas ir matytu V. Kudirkos darbus atliktus dėl tėvynės ir brolių.

Po viskam p. A. Vienbyskis isz Spring Valley laikė prakalbą ir perstatė musų brolių ir tėvynės vargus po letena sziaurės meszkino, nurodydamas, kiek nekaltų brolių yra patekusių į szaltąją Siberiją. Tarpe klausanczių ne vieno nuriedėjo gailesczio aszara.

Ant galo prisiraszė 3 nauji draugai, užsimokėdami po 60 ct., kas tapo nusiųsta centr. kasieriui. Kuopos rasztininkas *J. Raulynaitis.*

No. 31 T. M. D. kuopa Broad Brook, Conn. naujai prisiraszė:

986 J. Czesnuleviczius	-65
987 A. Neimonas	-65
988 M. Szeszkauskas	-05
M. Paltanaviczius	-65
J. Szeris	-65
M. Juodsnukis	-65

No. 21 T. M. D. kp. Westville, Ill. naujai prisiraszė:

989 A. Kasiliauckas	-60
990 J. Raulynaitis	-60
991 J. Žvirblis	-60
992 J. Kromelis	-60
K. M.	-60

No. 16 T. M. D. kp. Gilberton, Pa.

993 K. Ivanauckas	-60
T. Vilkaitis	-60
J. Lukoszeviczius	-60
A. Ilgunas	-60

994 A. Stoczkus, Torrington, Conn. -60

995 J. Juozapaitis -60

No. 17 kp. Scranton, Pa. 996 Ig. Dijokas -30

Kun. A. Kaupas \$2,00

Su sziuomi užbaigiu savo

tarnystę dėl garbios T. M. D.

Su guodone,
M. J. Damijonaitis.

Atsiszaukimas prieš rinkimus.

Rinkimai artinasi. Žmonės visur pradeda bruzdėti rengdami politiszkus susirinkimus ir prakalbas, kad arcziaus pažinti reikalavimus ir mierius vienos ar kitos politiszkos partijos, kad zinoti už kurią balsuoti. Mes tik paskutiniaisiais metais pradėjome sziek tiek politika užsiimti, taigi nebuvo ką nei reikalauti, kad mes pažinotume reikalus ir surėdymą szios szalies bei jos ekonomiszkaipolitiszkas sanlygas. Mes balsuodavome už tą pusę, isz kurios kokis nors politikierius duodavo iszsigerti arba dolerį ar tai pats, ar per savo szalininkus, arba už tą, kuriai klebonas budavo prielankus. Bet dalykai kas kart kiteip virsta. Sykj pradėję dalyvauti politikoje, mes nors ir gana vargiai, visgi stiangemės pažinti sanlygas kuriuose gyvename, jas permantinti, suprasti. Vienur ar kitur matome lietuvius rengiant susirinkimus, kad vieszai apkalbėti politikos reikalus, kad zinoti į kurią pusę kreiptiesi. Kiti kvieczia kalbėtojus net isz tolesnių vietų kad tie jiems iszaiszkintų vieną ar kitą dalyką ar klausimą, nors vienoje ar keliose kalbose negalima ant syk pajudinti ir iszaiszkinti daugelį klausimų arba iszrodyti visas puses szziandieninio surėdymo. Ant to reikia daugiau: skaityti laikraszezius ir knygas ir klausyti prakalbų, jei tik yra progą; ypacz skaitymas galidaug prablaivinti musų supratimus, palengvinti suprasti tas aplinkybes, tarp kurių gyvenam. Musų kalboje turime knygu, kurios tame daug gali pagelbėti ir vertėtu, kad jos tarp musų visur pasiplatintu, tuomi labiau, kad ne vienam gelbėtu

daugelį daiktų aiszkiau suprasti. Asz nurodau czionai nekurias knygutes, kurios yra labai parankios, ypacz dabar artinantiesi rinkimams, nes iszaiszkintu daugelį ekonomiszkaipolitiszku klausimų, kaip lyginai ir mierius įvairių politikiszku partijų. Taigi asz užmanau pasirupinti szias knygutes:

- Ką turime veikti dėl musų iszganymo?
- Iszganymas vargdienio,
- Imtynės varguolių su bagozcziais,
- Mainieris ir leberis,
- Itekmė socijalistiszku sanlygu ant visų kultūros szaku.
- Ar dabar yra baudziava?
- Vardan teisybės.
- Augis darbininkų judejimo Lietuvoje.

- Kas yra o kas bus?
- Trusas ir kapitolas. Žinios isz politiszkos ekonomijos.

Apart tų darbininkams verturėti ir pasiskaityti szias knygutes:

- Genių dėdė. Apysaka.
- Kramplių Jonas. Apysaka.
- Bitės, pagal Pisarevą.
- Ar socijalistas gali buti kataliku?
- Vienakis. Apysaka.

Teipgi vertėtu turėti ir „Iszteriją Suvienytų Valstijų“ kad zinoti istoriją, konstituciją ir surėdymą szalies, kurioje gyvename, ir kurios ukėsais pastojame.

Asz užmanycziau mus prakilnesniems tautiecziams augszecziaus paminėtas knygutes platinti tarp žmonių. Tos knygutės atliks gerą darbą, kurių daugelis nori, o kurios visiems patinka. Asz isz patyrimo zinau, kad ne kartą prasiplatino daugiau knygu-czių, neigu galima buvo tikėtis. Tai-gi, broliai, bandykime pasidaruoti. Kur gyvas žodis reczių daeina, platinkime tam atsakanczius, rasztus.

Darbininkas.

Darbo žmonių giesmė.

Druti, augszti mes vienybe,
Suejė į brolystę;

Vienybė-uola mus' ir czia
Reik laisvės rumą grįsti.

Mus linksminā kova,
Mums nebaisi audra!
Papartis mus pirmyn
Į kovą mus vadin —
Žmogaus tiesas atgauti.

Mes grūdą prakaitu savu
Ilgais daiginam metais;
Miestus pripildom puikumu
Kuju, kirviu ir spatais.

Alga už tai, už vis
Viena mums prapultis!
Žiurėk: vaikai, pati
Nuogi ir alkani!

Ne, tur kitaip czia virsti!

Tegul, kaip griausmas, sudunbės
Narsa isz mus kruvinės;
Gėda tam, kurs rankas sudės
Ir neis ant paskutinės!

Mes kuopoj kaip skala
Nejudanti, druta:
Tad stokim į eiles
Ir kardas mus nuves
Į puikų laisvės rojų!

Apsiausk mus, saule, szviesybe
Su dvasėmis ir kurais!
Szalin su proto tamsybe
Ir skurdgelos siaubunais!
Tas vargas-nerėgys,
Mus' piktas priešgynys,
Sujungęs mus nuves
Per kovą ir audras
Į amžiną ramybę!

M' Kėsztas.

Isz visur.

Pragoje, Czekijoi, numirė
garsus czekų komponistas
Zdenko Fibich.

Socialistu darbo partijos tikietas.

Ant Suvienytų Valstijų pre-
zidento J. Fr. Malloney isz
Mass. — Ant vice-prezidento
V. Rimmel isz Pa.

Ant Lackawannos
pavieto urėdninkų.

Į kongresą pasiuntiniu Dr.
J. Szliupas isz Scranton.

Į legislaturą 1-mo distrikto
J. Judzicki.

Į legislaturą 2-ro distrikto
Jos F. Tell.

Ant szerifo J. Burschell.

Ant kasieriaus J. Carr.

Ant klerko sude J. A. Price.

Ant protonotoriaus J. Pres-
tano.

Ant rekorderio W. Watkins.

Ant registratoriaus D. Da-
vies.

Ant jury komisionieriaus
V. Dembskis.

Rinkimų dienoje, 6 Lapkri-
czio, visi darbininkai socialistų
darbo partijos tebalsuoja už
virszui paminėtus kandidatus.

KARĖ.

(Isz Volterio Romanų)

Vertimas isz prancuziskos
kalbos S. Ma—kio.

Babukas užlipo ant nugar-
kuprio ir nujojo draugė su tar-
nais. Po kelių dienų jis suti-
ko ant Sennaaro plynių Persų
kariauną traukiančią kariauti
priesz Indų armiją. Užsneki-
nęs kareivį atsilikusį nuo kitų,
klausė koks mieris karės?
„Visais dievais galvojus, —
tarė kareivis — nežinau nieko.
Ne mano tas dalykas. Mano
amatas yra žudyti ar tapti nu-
žudytu, — kad uždirbti du-
nos kasnį. Man nerupi kam
asz tarnauju. Net rytoj' ga-
lėczia asz pereiti į Indų abazą;
sako, jie duoda savo karei-
viams apie pusę drachmos va-
rio daugiau per dien nekāip
mes gaunam szitoj' prakeiktoj'
tarnystėje Persų. Jei nori ži-
noti už ką yra kariaujama,
sznekėk su mano virszininku”.

Babukas davęs kareiviui ma-
žą dovaną, įėjo į abazą. Jis
susipažino su virszininku ir už-
klausė jo apie priezastį karės.

„Kaip gali tikėtis kad asz
tą žinau? — sakė virszininkas
— ir ką man tas rupi? Asz
gyvenu du szimtu mylių nuo
Persėpolio; iszgirdau kad karė

apgarsinta; palikau tuoj' ma-
no giminę, ir einu jieszkoti
pagal mūsų paprotį laimės ar
myrio, neturėdams veikti ko
kito, suprantama”. — „Bet ta-
vo draugai, — klausė Babu-
kas — gal žino geriau už Ta-
vę? — „Ne atsakė virszininkas
— tikt mūsų vyriausieji sa-
trapai žino gerai už ką eina
pjoვნė.

Babukas nusistebėjęs nuėjo
pas genarolus, suėjo su jais į
bicziulystę. Vienas isz tų
pasakė jam ant galo: Priezas-
tis szitos karės kuri pustija
Aziją jau nuo dvideszimties
metų, iszdygo nuo vaido tarp
eunuko(*) vienos isz paczių
Persų karaliaus ir vieno minis-
tėrijos urėdninko didžiojo ka-
raliaus Indų. Jie susivaidijo
dėl kokios ten sudermės, kuri
galėjo duoti pelno beveik tris-
deszimtą dalį „dareiko”.(**)
Pirmas Indų ministeris ir mu-
siszkis gynė stipriai tiesas savo
valdonų. Vaidas ėjo karsz-
tyn. Isz vienos pusės ir kitos
tapė iszvesta į lauką kariauna
arti milijono kareivių. Dau-
giau kaip 400,000 vyrų paima-
ma yra kiekvieną metą į szitą
armiją. Užmuszėjystės, pade-
gimai, griuvėsiai, iszpustyji-
mai dauginasi, visuomenė ken-
czia ir susikirszinimas tęsiasi
toliau. Mūsų pirmas minis-
tras ir anas Indų garsina tan-
kiai kad jie darbuojasi tiktai
dėl gerovės žmonijos ir su
kiekvienu garsinimu keli
(miestai) gardai tampā suar-
dyti ir iszpustytos kelios pro-
vincijos”.

Ant rytojaus garsui paskli-
dus, buk santaika busenti pa-
daryta, Persų vadovas ir Indų
genarolas pasiskubino atlikti
muszį. Tas buvo kraujingas.
Babukas matė ten visas klai-
das ir bjaurybės. Jis buvo

(*) Eunukas — Priziurėtojas mo-
teriszkių: peczių ir sugulovių kara-
lių ar didziųjų Rytų szalyse.

(**) Dareikos — Persų pinigai su
paveikslu Darijo karaliaus, — verty-
bės apie 5 dolerius.

liudininku manevrų vyriausių-
jų satrapų, kurie darė viską
ką galėjo kad pastumti į kovą
savo pulkus. Jis matė apicie-
rus užmusztus per savo karei-
vius, marė kareivius baigiant
gyvasčius savo suzeistųjų
draugų idant iszrauti nuo jų
kelis kruvinus skarmalus su-
draskytus ir aptaszkintus pur-
vais. Jis nuėjo į lignonbu-
czius kur suzeistieji buvo ga-
benami. Dauguma isz jų bai-
gėsi ten pasidėkavojant ne-
žmoniskai nedabonei szitų
paczių, kuriuos Persų karalius
samdė brangiai dėl gydymo.
„Ar tai žmonės, — suszuko
Babukas — ar kraugeriai žvė-
rys!?”

(„Le monde comme il va”)

I. 746

(„Svietas, kaip jame einasi”)

...Maž po maž kalbėsis pas-
tojo akyvesnis ir Mikromėgas(1)
kalbėjo:

„O iszmaningi atomai (2)
kuriuose Amžinai Butybei pa-
simėgo apreikszi savo gabumą
ir galybę, jus ragaujate be
abejonės ant jūsų skritulio
grynų dziaugsmų, nėra turė-
dami teip mažai kuno ir pasi-
rodydami visoj' dvasėje, jus
tur but praleidziate gyvastį
jūsų mylėdami ir protaudami.
Tai yra tikras dvasių gyvenim-
as. Niekur asz ne esmi ma-
tes tikros laimės, bet czionai
ji yra be abejonės”.

Ant tų žodzių visi filiozofai
papurtė galvas ir viens isz jų,
už kitus atviresnis, pripažino,
kad jei iszskirti mažą dalį gy-
ventojų visai už menkuosius
laikomų per kitus, visi liku-
siejie yra susirinkimu kvailių
bjaurunų ir nelaimingųjų.

„Mes turime daugiau mede-
gos kaip reikia — tarė — kad

(1) Vaidintuvine esybė, milžinas
8 mylių augsztas, gyventojas planė-
tos nuo saulės Sirijaus ir atėjęs Ze-
mėn draug su gyventoju Satarno.

(2) Atomas yra smulkiausia dalelė
medegės, nedalinama, neperskeljama.
Czionai atomas reiszkia, žmogų,
kaipo smulkiausia dalį žmonijos,

daryti daug pikto, jei piktas paeina nuo medegos, o per daug dvasės, jei piktas paeina nuo dvasės. Ar tamista žinaikad dėl paveiklo, toj' pacioj' valandoj' kurioj' asz kalbu(3), yra 100,000 kvailių kepurinotų kurie žudo 100,000 kitų gyvuolių dėvinczių fėzus ar kurie yra žudomi per anuos ir kad beveik po visą žemę toks yra paprotis nuo nepamenamo laiko".

Syrijaus gyventojas sudrebejo ir klausė kokia gal buti priežastis szių baisių barnių tarp szių smulkių gyvių.

„Jiems rupi — sakė filiozofas — kelios saujos purvo(4) didumo tavo kulnies. Nes vienas isz szių tukstanczių žmonių, kurie duoda savę žudyti, troksza dalies sziaame szmote purvo. Czia rupi jiems žinot, ar tas prigulės žmogui vadinamam sultanu ar kitam, kurį vadina, nežinia dėl ko, caru. Nėi viens nėi kitas niekados ne buvo matę nėi matys kada nors mažą užkampį, už kurį eina ginczas ir beveik nėi viens gyvuolis, kurie galabija vienas kitą, ne buvo matę gyvuolio, dėl kurio jis duoda sąsą galabyt.

— „O niekszai! — suszuko Sirijaus sunus neužkesdams, — ar galima permankyti sau tokį pertėklį prakeikto pasiutimo! Manę ima noras zengti tris žingsnius ir trimis tripsniais sutruszkinti szią skrusdėlyną kvailių galvažudzių!“ —
— „Nesivargink, — buvo atsakymas — jie patys gana darbuojasi dėl savo prapulties. Žinok kad galė deszimties metų nepasilieka niekados szimtinės dalies szių nelaimingųjų; žinok kad jei jie ir ne butu isztraukia kardo, badas, nuvargys, ar neblaivumas nunesztu juos beveik visus. Priegtam ne juos tai reikia bausti, bet tuos sėdinczius bar-

(3) 1737 metuose, kada Maskoliai karavo su Turkais.

(4) Krimo pussalė, prigulėjusioji tuomet Turkijai,

barus kurie isz vidaus savo kabinetų, grumuliudami savo maistą, paliepia žudymą milijono žmonių ir kurie paskui liepia duoti dėkas iszkilmingam Dievui". —

(Mikromėgas 1750. skirsnis III)

* * *
... Užmuszėjystė yra paprastu dalyku pas gyvuolius, ypatingai pas žmogų. Ilgai žmonių draugijose žudymas buvo laikomas už galingą veiklą ir dabar mūsų papročiuose ir įrėdnėse dar užsilaiiko pėdsakas szitos senybinės nuomonės.

— Koks pėdsakas? — klausė T.

— Jos užsilaiiko — atsakė B. — pagarbinime atiduodamam kareiviams.

— Tas nėra tas pats — perkirto T.

— Tikrai tas pats — tęsė B. — Parama visų beveik žmogaus veikalų yra badas ar meilė. Badas pamokino barbarus žudyti, privertė juos prie karių, prie užpuolimų. Civilizuotos tautos yra vis kaip medincziams szunes. Iszkraipytas instinktas pastumė jas prie naikinimo be naudos ar mierio. Bjaurios priežastys dabartinių karių vadinamos yra reikalais dinastijų(1), tautų, europėjiszkio lygsvarumo(2), garbe. Szi paskutinė parama yra gal but stipriausia isz visų, nes nėra nėi vienos tautos sviete, kuri but neaptersza visoms toms piktadėjystėmis arba ne sudarkyta visa ta gėda. Nėi vienos nėra kuri ne butu perkentėjusi visus tuos pažemimus kuriuos likimas gal suteikti paszvinkusiai bandai

(1) Dinastija — valdanti karaliska giminė: dinastija Romanovų Maskolijoi, Hohenzollernų Vokietijoi ir tt.

(2) Europėjiszkas lygsvarumas — yra sutarimas oiesorių Maskolijos, Austrijos, Prusų karaliaus ir Anglijos — nedaleisti nėi vienai viespatystei pastoti per daug stipria. Tas įvyko po pergalejimui Napoleono Buonaparte Prancuzijos oiesoriaus.

žmonių. Jei kada nors užsilaiiko kokia nors garbė tautos, vienintėlis stebėtinas budas paremti ją, yra daryti karę, tai yra atlikti visas tais piktadėjystes, kurios atima garbę nuo ypotos: padegimą, užpuolimą ant moteriszkųjų, žmogžudystę. O kaslink veikalų, kurių parama yra meilė, daugelis jų yra teipgi smarkiais, teipgi žiauriais kaip ir veikalai paremti per badą, kas duoda tiesą spręsti, kad žmogus yra gyvuolis. Bet nežinau kam asz jaučiu skaudėimą ir neapykantą? Jei nebutu nieko kito tiktai piktas, jo ne galima butu matyti. Teip, naktis neturėtų vardo jei die-
na niekados ne austu.

Anatole France.

(L'orme du Mail pp. 282-284)

Voltaire.

Uztikrinta Tyla.

„But labai įstabu — ypacziai kada pamislysım apie finansines kombinacijas, kurios yra

galutinu mieriu pjonynių — jei vienintėliai veikėjai atsakanti už nelaimę neturėtų nesztı jokio riziko.

Vietoj' nutarti kad deputatai amžiuje tinkancziam dėl marszavojimo netur marszuoti, reiktu nutarti kad senatoriai ir deputatai, koks jų amžis ten ne butu, tur marszuoti. Galima butu isz jų padaryti garsinga pulką, „garbės batalijoną“. Kiek jų liktų vis juos reiktu laikyti pirmoj' eilėje, po ugnia neprietelio. Po kare galima butu užraszti jų vardus ant sienų Panteono(3).

Jei tautos, drauge susitarę, priimtu sykį szi gerą nutarimą teip paprastą, nereiktu drebeti už tylą. Tyla butu tvirta, visatina, amžina. — Urbain Gobier (L'Armée Nouvelle p. 147 Vol. 1).

(3) Panteonas yra namas paskirtas vien laidojimui ir atmincziai garsingų vyrų. — Romoj' ir Paryžiuje yra pastatyti Panteonai.

Nepykanta.

Tu, darbininke, skurdgelos pelė!
Palaidojai tu paczią — nisztesėj'
Jai vieko, kad atkelt sunkius vargus;
Tav žuvō kruvinoj' kovoj' sunus;
Tu pats vis alkans, apimtas liga —
Kas liko tav? Nepykanta viena!

Dien' prakaitą, o aszaras naktim's
Tu laistai; darbas tav — viens prakeikim's;
Tu — Kains su iszgėdinta kakta;
Tu isztremtas sunus, kuriam nėra
Nemie pastogės. Ant tokios dirvōs
Tur želt grudai nepykantos vienos.

Už darbą — prakeikims! Gauja tranų, —
Turtus, sukrautus vien kumpų nagų,
Visus iszplėszę tėvonims tikriems, —
Tą laimę vyno užgeria taurėm's.
Te — linksminas — jų džiaugsmą nebilgu
Apduosim mes nepykantos gaisru!

O žemė but' daili, o, kaip daili!
O dangų žvelgia mus' akis godi —
Ten laimės jieszko; troksztas rojus bus
Ant žerės mums, kad nedorybės žus;
Kada visiems palaimą darbās skirs,
Nepykanta į szventą meilę virs!

M. Kęsztas.

Mythai, pasakos ir legendos

Žiamaiocziu.

Surinkti ir išleisti per D-ra Edm. Veckenstedta
vyresnyji senoviszku kalbu mokytoja prie Nikalojaus
gymnazijos Liepajuje (Kursze).

Lietuviszkai iszguldė J. Szliupas, M. D.

(Tasa.)

nusidavė į bažnyčią, paėmęs kryžių, iš žylviečių nuvytą virvę, kurią jis buvo paszventinęs, ir maldaknygę. Ten jis užsižiebė vaszkinę žvakę, paėmė į ranką maldaknygę, atsiklaupė prieš kryžių ir meldėsi. Nėkas nekusztejo bažnyčioje, iki dziegorius iszmuszo dvyliką. Iszmuszus-gi dvyliką, bažnyčioje pasirodė navatna ęsybė pavidale mažo vaiko, kurs sztriuokeriodamas artinosi prie besimeldžiančio. Kada vaikas buvo arti kuniago priėjęs, tasai užmetė anam paszventintą virvę ant kaklo. Potam jis klausinėjo suiminio, kas jis ęs. Tasai atsakė jam: „Asz ęsmi Velnias“. Potam kuningas ano klausė, ko jis norįs bažnyčioje; Velnias atsakė: „Asz jieszkau to, kurs stovi už durių“. Tad iszsidavė, kad klebonas isz Salantų isz žingeidumo, kas pasidarys bažnyčioje, buvo atsistojęs už durių. Velnias tvirtino turįs tiesą ant jo, kadan-gi jis vaiku budamas vogęs ęsas beigelius ir isz tos nūdėmės nebuvęs iszsispaviedojęs. Kuningas iszsispaviedojo ir pastojo valuas nū grieko, o Velnias turėjo dūtiesi pririszti prie medžio. Ten jis turėjo pasilikti per tris dienas; visi žmonė isz apigardos atėję, į aną prisiziurėjo. Potam Velnias tapė paleistas, po to kaip jis buvo pirma prizadėjęs, kad jis ant 300 pėdų augszcio virsz žiamės nulėksis ir atsidursis į pragarą. O tą prizadėjimą tūdėl nūo jo paėmė, kad jis savo lėkime nėkam nepadarytu blėdies. Kad Velnias buvo iszkilęs į augsztą, pakilo baisi audra, kuri medžius isz szaknų iszrovė, bet sziaip nėkam nežkenkė. O bažnyčioje ilgainiui pasiliko viskas tyku.

25. Tulas dvarponys taip pamylėjo kazyravimą, kad jis visas savo pareigas per tai apleidė. Vieną vakarą atsitiko, kad jam norint eiti namon, užkalbino jį svetimas ponas ir paklausė, ar jis negalįs su jūmi eiti ant loszos kazynomis. Dvarponys pavelyjo, pavaiszino sveczią gausiai, potam abudu susėdo kazyrūti. Bekazyrūjant viena korta nupūlė ant žiamės. Senas dvarponio tarnas pasilankė, kad pakelti kortą. Tad jis patėmyjo, kad sveczias turėjo arklio koją ir pėdą gaidžio. Nugis tarnas žinojo, kad svecziu buvo Velnias, kurs isztikro norėjo ano poną paimti. Jis iszėjo isz grinczios ir papasakojo senai uktvėrei, ką jis buvo regėjęs. Toji patarė jam, įneszti netėmytinai į grinczią jūdą gaidį. Tarnas taip padarė ir patupdė gaidį ant pecziaus grinczioje. Atėjus pusiaunakeziui, gaidys sparnais suplasnojo ir užgiedojo. Tūjau Velnias iszlekė per langą, balsiai sznypsdamas ir kaukdamas. Tad pamatė dvarponys, kokiame pavojuje jis buvo beęsas. Jis atsizadėjo kazyravimo ir pastojo ilgainiui doru žmogumi.

26. Palei kelią, kurs isz Plungės eina į Kalvariją, guli didelis samanomis apaugęs akmu. Ant szito akmens gėbėdavo seniaus vakare užsilaikyti Velnias, kurio viena ranką buvo kirviu, o antra degancziu derviniu. Jeigu kas norėjo praeiti pro akmenį, tą Velnias užmuszdavo su kirviu, o su derviniu jis iszkepdavo savo auką ir potam suvalgydavo. O kas norė-

jo pro akmenį praeiti neužkabintas, tas turėjo du žvėriu vestiesi; kad Velnias norėjo aną palytėti, tai ans padūdavo jam žvėris: Velnias tad buvo užganėdintas ir leisdavo žmogų be pavojaus savo keliu traukti.

27. Į ukį vieno buro buvo Velnias įsikraustęs ir gėbėdavo trukdyti tyką visų gyventojų nakezia smarkiu baladojimusi. Buras savoj bėdoje nuėjo pas kleboną ir papasakojo tamjam apie naktinius atsitikimus. Klebonas atvyko su szventintu vandeniui ir apszlakstė prie maldų viską name, tacziaus nėko nepagelbėjo, Velnias kaip pirmiaus, taip dabar jame vaidinosi. Tad buras padarė sądorą su Velniu ir užraszė anam savo duszią su sąlyga, kad ilgainiu ans dūs jam pakajų ir tiek piningų, kiek jam reikia, idant galėtu liūnai gyventi. Ilgainiui buras turėjo viską, ko tiktai sav panorėjo; bet veikiai kaime pasiplatino, kad ans buras turįs darbą su Velniu, įpatingai kad jis nėkados neėjo prie szventos vakartės. Galiaus klebonas pasiszaukė jį pas savę. Buras tamjam viską iszpažino. Raginant klebonui, buras ęmė dorai gyventi; jis vaiksziujo į bažnyčią ir prie szventos vakartės su vilczia, kad jis tokiu budu galės nū Velnio atsitraukti. Bet Velnias nekitaip kaip turėjo atsikersztyti burui. Vieną dieną, mat, tulas buras dirbo lauke, visai szale ukio to, kurs buvo su Velniu sądorą sudaręs. Kad jis norėjo iszrauti bulvių kelmą, isz už virszczių paszoko zuikis ir nubėgo ir artymą buro ukį. Toje akimirkoje ukį apspito liepsnos, kuriose buras galą gavo, kuris buvo Velniui užsiraszęs.

28. Szkudūse gyveno vieną kartą moteriszkę, kuri turėjo vienturtį sunų. Kad tasai jai vieną dieną buvo apmaudą padaręs, ji anam pasakė: „Kad tavę bent Velnias paimtu“. Toje pat akimirkoje atėjo Velnias ir iszsivedė jos sunų. Velnias dar pasakė moteriszkei, kad ji saugotusi toliaus perpykime isztarti keiksmą, nės tasai iszspildyęs. Tacziaus moteriszkę netėmyjo ant prasergėjimo, bet pasakė vieną dieną, kada ji vėl buvo perpykusi: „Kad manę bent jau rytoj rastų sudraskytą ir sukandziotą, ne kaip asz turiu szitą gyvenimą ilgiaus kęsti“. Ko ji buvo norėjusi, tas iszspildė: ant rytojaus rado moteriszkę negyvą; jos lavonas buvo sudraskytas ir sukandziotas.

29. Netolymais Palangos randasi didelė pelkė. Sako, kad su szita pelke nėsą gana gerai, ir vienas buras yra taip-gi patyręs teisingumą sznektos. Tasai buras mat gėbėdavo sakyti, kąd jis nėko nebijaš, nei didelio Velnio, nei sziaip ko. Idant tai darodyti, jis vieną vakarą nuėjo pas minėtą pelkę, kurioje, kaip sakydavo, gyvenas didelis Velnias. Kad buvo iszmuszę adyną vidurnaktų, umai stovėjo didelis Velnias prieš jį. Buras nusigando smarkiai. Potam didelis Velnias dingo ir umai stovėjo prieš jį apsirengęs kaip buras, pypkį berukas. Buras buvo nū savo iszgaszcio pasigavęs ir praszė truputį ugnies dėl savo pypkio, tacziaus didelis Velnias pasakė, kad jis velyk anam dūsįs degtinės. Buras tūmi pasikakino, bet vos jis buvo keletą gurksznių patraukęs isz plėczkos didelio Velnio, jis užgluszytas sudribo. Kad vėliaus atėjo burai, jis su vargu galėjo papasakoti, kas buvo atsitikę, potam jis numirė.

O ant vieno medžio stovėjo paraszta ugnies literomis: „Tasai buras pastojo auka didelio Velnio, tegul koznas saugojasi nū ano galybės“.

(Toliaus bus)

Susirinkimai

Susirinkimas Susivienijimo Lietuvių Laisvamanių kuopos bus nedėlioje 4 Lapkričio 3-cią val. po pietų svetainėje po No. 73 Grand str. Brooklyn, N. Y. Brooklyno ir New Yorko lietuviai yra užkviestiami skaitlingai susirinkti.

J. Naujokas.

Naujo lietuviszko republikoniszko klubo susirinkimas bus subatoje 3 d. Lapkričio po num. 6 Charlton str. Newark, N. J., svetainėje p. J. Jablonskio. Lietuviai susirinkite.

Komitetas.

26-metis Balius

Draugystės sv. Kazimiero atsisub subatoje 17 d. Lapkričio (November) 1900 svetainėje „Caecilia Hall“, 101-103 Grand str., Brooklyn, N. Y. Įžanga su padėjimu drabužių vyrams 25 ct. moterims 15 ct. Prasidės 7:30 vakare. Visus širdingai užpraszo

Komitetas.

Pajieszkėjimai.

Asz, Pranas Szėkis, pajieszkau savo broleño, Bronislavo Strainsko, isz kaimo Barzdianų, Kudrėnų gmino, Seinų pavieto, Suvalkų gub. 8 metai kaip jis Amerikoje, ir niekur apie jį negirdėti, gal jau miręs. Jeigu kas isz tautiečių apie jį žinotu, arba jis pats, teiksis suteikti mą žinią ant szito adreso:

Pranas Szėkis
104 Gordon str.
Lawrence, Mass.

Asz, Jonia Veczkiutė, pajieszkau savo tėvo, Vincento Veczko, isz kaimo Kalelių, Trakų pavieto, Vilniaus gul. Pirmiaus gyvenė Baltimore'je, o dabar nežinau kur. Međziui atsiszaukti, arba kas apie jį žinotu, praneszti, ant szito adreso:

P. Szėkis
104 Gordon str.
Lawrence, Mass.

Prakalbos.

Dr. J. Szliupas lankysis 2 ir 3 d. Lapkričio Spring Vale, Ill., su prakalbomis. Visi vietiniai ir aplinkiniai lietuviai yra užpraszo mi kuoskaitlingausiai susirinkti, nes turės progą iszgirsti Dr. J. Szliupą kalbant *Alb. Jokubka.*

Del vyru tiktai.

Asz kenčian daugelį metų, kalpo pasekmę jaunystės iszdykumo ir perzengimą įstatymų prigimties. Asz lez eldan ezimtus dolerų ant daktarų, nerandant pagelbos. Galiaus, lankantės savo szalije, asz krepliaut prie tulo garsaus daktaro Viennoje ir jis davė man gyduolių, kurios man vis'zškai iszgydė. Asz apie tai pagarsinau savo draugams ir tie, kurie kentė fiziszka, bandė ir iszgydytis tapo. Tada asz visiszka perilludijau, kad kiekvienas kenčiantis nuo tų ligų, gali atgauti sveikatą, vartojant tas gyduoles.

Daktaras davė man receptą ir gerai žinanti, kad daugelis galėtu pasinaudoti isz jo, asz pasiryžau autelkti jį kiekvienam, kuris pareikalautu. Asz neturiu ką parduoti ir pinigų visai nenoriu. Asz garsinu vien dėlto, kad ezi žinia ne vienam gali buti naudinga. Jeigu reikalaujete, raszkykite į dėdami mirkų ant atsakymo ir asz atsiėsiu jums tą receptą lietuviszko kalbot. KAREL JOHNSON, 32 Hohman st., Hammond, Ind.

DIDELIS SKLODAS**S. J. Mockaiczio**

Užlaiko geriausią Vyną, visokio skyriaus Arielkos ir kitų szyrdį pastipinanczių gėrymų, teipgi skaniausių Cigarų, tik nepamirszkite vietos

S. J. Mockaitis

224 ir 226 South Main Str.

SHENANDOAH, PA

Didelis lietuviszkas**PABRIKAS SKRYBELIU!**

Dirbu Skrybeles kietas ir minksztas vi-okių spalvų, geriausia progą dėl lietuviszkų sztornykų kad parduodu tuzinais in sztorus ir ant geriausių iszlygų. Jeigu norit turėti savo krautuvėse geras skrybeles dėl savo kostumerių tai kreipkitės pas:

E. F. Bloom'a

55 McChesney st.

ORANGE N. J.

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 200-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$26.50; 1250 lbs., \$32.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal U. S. D. offer.

SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

Vien del vyru.

Dovanai pakeli naujo iszradimo gyduolių prisiusime pacztu tik koris priduos savo adresa.
Kuris sugrazins sveikata trumpam laike.

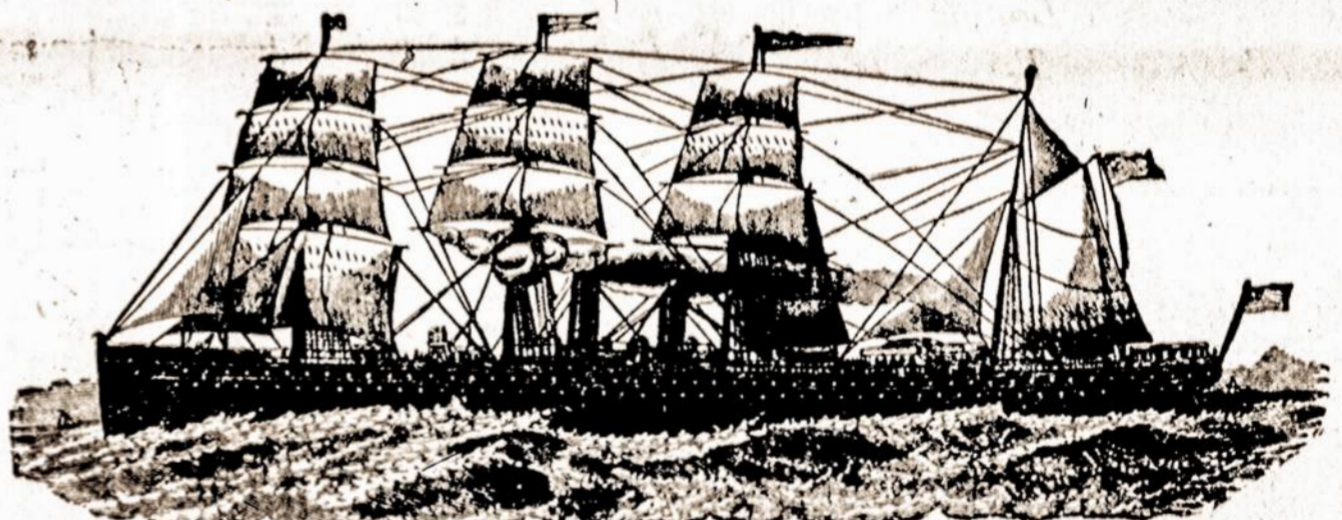
A. E. Robinson M.D.C.M.

tuosius pertikis kaip lengvai gali iszgydyti savo silpnumus, jeigu vortosi tam tikslui atakančes gyduoles. Ins itutas neaprubezluoje, bet kuris tik raszys, aplakys dovanai pakelį užpezdyta kad nebutų kokioes rizikimo prieszat apgavetę. Rasz tik tuojaus.

Dovanai prabos pakelis pasek minglausių gyduolių bus prisius-tas kožnam per pacztą, kuris pa-raszys State Medical Institute. Tos gyduoles daugybę vyrų su-grazino sveikata, kurie per dau-rolį metų kentėjo proto ir kuno l gas paelnanczius nuo jaunystės, uz tad Institute's prizada kožnam kuris ateisza-aka, prisluet pakolį dovanat.

Kožnas kuris janczia ant ly-tiszko silpnumo paelnanczio nuo jaunystės, kuris silpnina apėkas iratmintį, sukella dieglius strė-nose arba nevaldymo lytiszko dailių gali sugrįzt į sveikatą gy-dydamašis namie.

Tos gyduoles turi neapsakomą pasekmę nes jos atsiekia sulež-kadytas vietas daduodamas dru-tybę kur labiausia reikalinga. Iszgydo kožną ligą iszvarinėje vieokius nesmagumus įsienėjus-ius nuo kelių metų per nenat-uraliszka pasielgimą lezgy to kiek vienam atsitikimo. Dasižinok State Medical Institute, 520 Elek-tron Building Ft. Wayne, Ind., o aptarėd trumpam laike pakelį gyduolių dovanat. Institute's nori pagelbėti daugybę tokių vy-ų, kur o negali aploist savo na-tumais ir nusiduoit gydinczies at dovanat prisiusias pakelis,

Cerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labai gerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms perva-ziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir nei prabaszczius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. **WATERBURY, CONN.**

TAMAS PAUKSZTIS**Parduoda Laivakortes**

ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant drucziausių bei greicziausių laivų. Pinigus persiuenczia į vis-as dalis svieto. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per **TAMA PAUKSZTI**

123 N. Main str. **PITTSTON, PA.**

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgo-mų daigtų, dideliam pasirinkime czeverykų, marszkinų ir tt.